

الله
بسم الله الرحمن الرحيم

آشنایی با نظام دارویی جهان

ژیلا محسنی عراقی

دکترای تخصصی داروسازی هسته ای

مدیر دارو و مواد تحت کنترل معاونت غذا و دارو

دانشگاه علوم پزشکی اراک

سیاست گذاری

سیاست گذاری عبارت است از یک تلاش هوشمندانه از طرف مقامات و مجریان دولتی

به منظور دستیابی به یک سری اهداف مشخص از طریق بکارگیری

مجموعه ای از قوانین، مقررات، رویه ها و مشوق ها.

با توجه به موضوع، اولین چیزی که مطرح می شود سیاستگذاری هدفمند در این بخش است و اینکه این اهداف تاچه اندازه ما را به سمت سیاست گذاری نظام سلامت و نظام دارویی در آینده و

توسعه پایدار و همچنین شاخص مند بودن آن با استفاده از قواعد اخلاقی، خواهد برد

ویژگی های ضروری یک سیاست گذاری موفق

سیاست گذاران باید تضمین کنند که سیاست هایی که تدوین می کنند:

- ✓ پایدار
- ✓ آینده گرا
- ✓ هدف دار
- ✓ جامع
- ✓ گسترده
- ✓ و شاخص مند

است. تنها در این صورت است که میتوان به اثر بخش بودن سیاست ها در راستا توسعه و پیشرفت امید داشت.

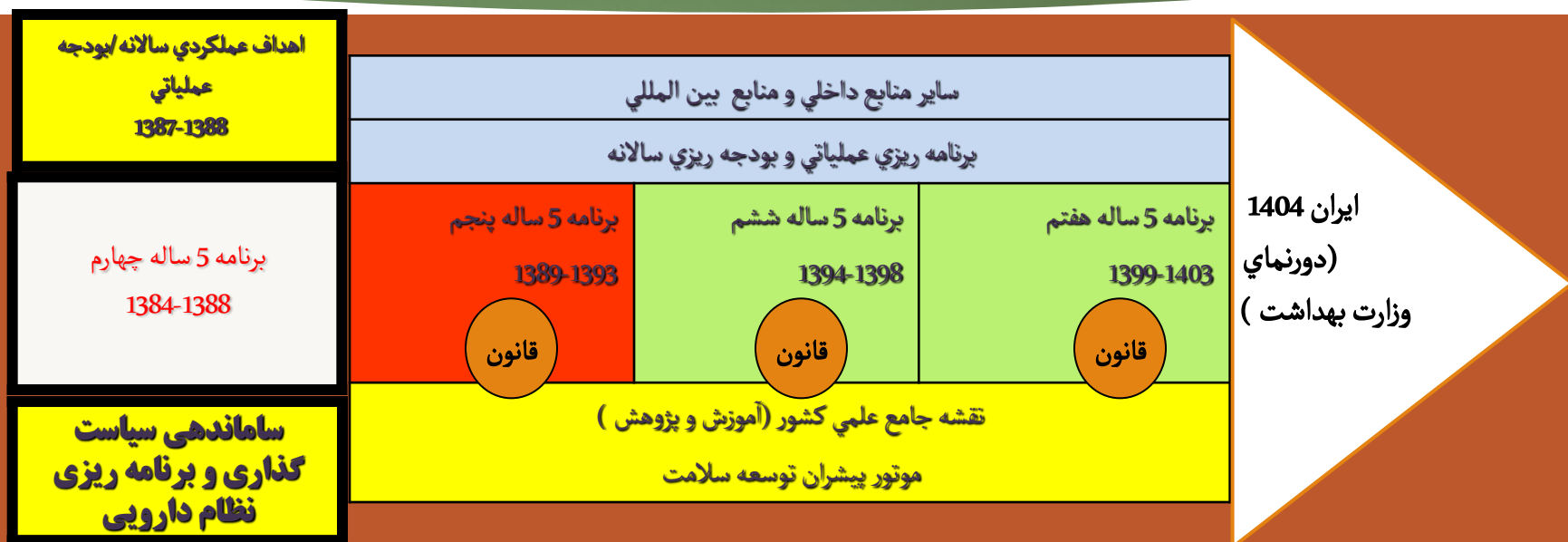
اهداف اصلی سیاست های دارویی بر اساس سطح درآمد ملی

کشورهای با درآمد بالا: دسترسی همگانی به تمام درمان های مهم و حمایت از نوآوری از طریق تحقیق و توسعه درمان های جدید.

کشورهای با درآمد متوسط: دسترسی به گستره وسیعی از داروها، مکانیسم های تامین مالی تجمیعی و توسعه صنعتی در بخش دارویی.

کشورهای با درآمد پایین: دسترسی به داروهای ضروری و با کیفیت.

ارتباط مفهومی برنامه های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای دستیابی به چشم انداز سال ۱۴۰۴ ج.ا.ایران

سطوح سه گانه سیاست دارویی

▶ چشم انداز بلند مدت، دخالت ذینفعان متعدد

▶ قانون گذاری، آیین نامه ها، ایجاد نهادها

▶ پیاده سازی، تصمیمات فنی، اجرایی سازی

موانع اصلاح سیاست های دارویی

▶ رقبا و مخالفین سیاسی که با برانگیختن حساسیت در سطح جامعه پیرامون تغییرات در نظام دارویی با دو قطبی کردن بحث ها و ارائه استدلال های احساسی به دنبال کسب برتری های سیاسی هستند.

موانع اصلاح سیاست های دارویی

▶ ذینفعانی که از وضع موجود نفع می برند، تلاش خود را در راستای مقابله با تغییراتی که به منافعشان آسیب می زند بسیج می کنند.

برای مثال در سال های قبل از ۱۹۶۳ در کشور کره جنوبی، پزشکان در کنار تجویز دارو به ارائه دارو به بیمار نیز می پرداختند و داروسازان نیز در کنار فعالیت های ارائه دارو، به تجویز دارو نیز می پرداختند که در نتیجه این مدل (فعالیت های تفکیک نشده)، سطح بسیار بالایی از مصرف غیر منطقی دارو و افزایش سطح مقاومت میکروبی رخ داد.

موضع گیری احتمالی ذینفعان در برابر سیاست مصرف منطقی دارو

ذینفع	موضع گیری	نظر
پزشکان	منفی	معتقدند که پزشک بیشترین دانش و دغدغه کیفیت را دارد. ممکن است در قبال تجویز داروی گران قیمت سود مادی دریافت کند.
داروسازان	منفی	دغدغه کیفیت دارند و از داروهای ارزان قیمت سود کمتری دریافت می کنند.
بیماران	منفی	دنباله رو نظر متخصصان بوده و به بهترین درمان ممکن تمایل دارند.
پرداخت کنندگان (بودجه عمومی، بیمه)	مثبت	سیاست جدید هزینه ها را کم کرده و کیفیت خدمات را بهبود می دهد.
سازمان های بین المللی	مثبت	سیاست جدید همسو با توصیه های WHO است، سیاست جدید دسترسی به دارو را افزایش می دهد و پیامدهای سلامتی را بهبود می دهد.

جایگاه داروسازان در سیاست گذاری های دارویی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با برنامه ریزی های لازم شرایطی را فراهم نماید تا تمام وظایفی را که بصورت علمی و قانونی در نظام سلامت کشور بر عهده داروسازان گذارده شده است، منحصرأ توسط داروسازان انجام و از دخالت سایر افراد در وظایف داروسازان جلوگیری شود.

جایگاه داروسازان در سیاست گذاری های دارویی

سیاست های آموزشی وبسترهای اطلاعاتی جهت کادر داروخانه ها:

کلیه داروسازان کشور باید همواره به منابع علمی مورد نیاز جهت ارائه اطلاعات لازم به بیماران دسترسی داشته باشند. به همین جهت لازم است سازمان غذا و دارو از طریق ایجاد تمهیدات لازم برای مکانیزاسیون داروخانه ها و تجهیز آنها به سخت افزار و نرم افزارهای لازم دسترسی داروسازان به منابع مستند اطلاع رسانی در بخش دارو را فراهم نماید

جایگاه داروسازان در سیاست گذاری های دارویی

سیاست های ارزیابی کادر داروخانه ها:

دانش داروسازان شاغل به حرفه داروسازی و سایر افرادی که در مراکز عرضه دارو و داروخانه ها در بخش نسخه پیچی به داروسازان کمک می کنند در تمام زمینه ها باید از طریق برنامه های آموزشی ضمن خدمت و یا برگزاری امتحانات تعیین صلاحیت روزآمد و ارزیابی گردد.

میزان و نحوه ارائه اطلاعات لازم به بیماران و رعایت اصول منشور حقوق بیماران باید به عنوان یک شاخص مهم در ارزیابی عملکرد داروسازان مورد استناد قرار گیرد.

ارتباط بین اجرای مقررات دارویی و دسترسی به داروها

اثرات سیستمیک بالقوه	حوزه ضعف مقرراتی و نظارتی
خطر مصرف غیر منطقی دارو یا مصرف دارو در مواردی که منع مصرف دارد یا ایجاد مقاومت دارویی.	فروش بدون نسخه داروهای نسخه‌ای
از بین رفتن اعتماد به کیفیت دارو و ترجیح مصرف کنندگان جهت مصرف داروهای وارداتی و گران قیمت.	گردش داروهای با کیفیت پایین و بی ثباتی در اعمال استانداردهای تولید
خطر مصرف غیرمنطقی دارو یا مصرف دارو در مواردی که منع مصرف دارد، یا تاثیرات منفی بر سلامت فردی.	عدم ارائه اطلاعات کافی به همراه داروها به بیمار

مشکلات رایج در تدارک دارو و پیامدهای آن

پیامدهای بالقوه	مشکل یا اختلال
بودجه در نظر گرفته شده ممکن است کافی نباشد. نامتناسب بودن ویژگی‌های اعلام شده منجر به کمبود شرکت کنندگان در مناقصه یا پرداخت هزینه اضافی می‌شود.	اطلاعات کمی در مورد بازار یا قیمت ها وجود دارد.
فرآیند انجام کار کند می‌شود. مشکلات عملکردی فراوانی رخ می‌دهد.	کارمندان بخش های حساس فاقد آموزش، انگیزش و ابزار لازم برای کار هستند.
کمبود دارویی مرتبا اتفاق می‌افتد که برای رفع آن نیاز به تامین داروی اورژانسی به وجود می‌آید که قیمت تمام شده آن بالاتر است.	دوره های گردش کالا طولانی است که خود ناشی از کمبود ظرفیت یا عدم تصمیم گیری صحیح در رده های بالا می‌باشد.

THANK YOU
FOR YOUR
ATTENTION